

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta. Ehdotetun lain mukaan Tanskassa, Norjassa, ja Ruotsissa rekisteröidyt kuorma-autot perävaunuineen saataisiin tuoda maahan verottomasti käytettäväksi väliaikaisesti Suomen sisäisessä liikenteessä. Verotto-

muus koskisi ajoneuvoja, joille on myönnetty kuljetuslupa tällaisen liikenteen harjoittamiseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta, ja se olisi voimassa vuoden 1992 loppuun.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Tulliverolain 1 §:n (289/83) mukaan maahan tuodusta tavarasta kannetaan tulli tullitariffilakiin (660/87) liittyvän tullitariffin mukaisesti, jollei tulliverolaissa tai kansainvälisellä sopimuksella taikka muutoin ole toisin säädetty tai määrätty. Liikevaihtoverolain (559/91) 36 §:n 2 momentin mukaan muun muassa tulliverolain säännösten nojalla tullitta maahan tuotavista tavaroista ei ole suoritettava myöskään liikevaihtoveroa.

Tulliverolain 17 §:ssä olevien väliaikaista maahantuontia koskevien säännösten mukaan tullittomia ovat muun muassa liikenteessä tai tilapäistä matkaa varten maahan tuodut kuluneuvot. Lainkohdassa tarkoitetaan liikenteessä olevalla ajoneuvolla käytännössä kansainvälisessä, siis maasta toiseen suuntautuvassa liikenteessä olevaa ajoneuvoa. Jos ajoneuvon sijaan tuodaan väliaikaisestikin käytettäväksi maan sisäisessä liikenteessä, ajoneuvosta on suoritettava tulli ja muut maahantuonnin yhteydessä kannettavat verot.

Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä on tarkoitus solmia tieliikenteen kokeiluluonteista vapauttamista koskeva sopimus, joka mahdollistaisi rajoitetusti maan sisäisen liikenteen harjoittamisen muussa sopimusmaassa rekisteröidyllä ajoneuvolla (*kabotaasiliikenne*). Sopimus on tarkoitettu väliaikaiseksi ja se olisi

voimassa kahden vuoden ajan. Tarkoituksena on, että sopimus tulisi voimaan vuoden 1992 alusta tai, jos sopimusta ei vielä tuolloin ole jossakin maassa vahvistettu, 30 päivän kuluttua vahvistamisesta. Sopimuksen mukaan kussakin maassa rekisteröidyille ajoneuvoille annettaisiin 250 kuljetuslupaa liikennöimiseen muiden sopimusmaiden sisäisessä liikenteessä. Sopimuksen mukaisen kuljetuslupan nojalla saataisiin liikennöidä enintään kahden kuukauden pituinen jakso toisessa sopimusmaassa. Kahden kuukauden liikenteeseen oikeuttavan kuljetuslupan sijasta voitaisiin kuitenkin myöntää myös kaksi yhden kuukauden pituiseen liikenteeseen oikeuttavaa lupaa.

Tulliverolain 17 §:n 1 momentin 1 kohta ja liikevaihtoverolain säännökset huomioon ottaen edellä mainittujen pohjoismaiden välisen sopimuksen mukaisen maan sisäisen liikenteen harjoittaminen katsottaisiin ajoneuvon käytöksi siten, että ajoneuvosta olisi suoritettava maahantuonnin yhteydessä verot. Suomeen tähän liikenteeseen tulevasta muussa pohjoismaassa rekisteröidystä ajoneuvosta kannettaisiin liikevaihtovero, tasausvero sekä ajoneuvon alkuperämaasta riippuen mahdollisesti myös tulli. Myös muissa pohjoismaissa kabotaasiliikenteeseen tulevaa ajoneuvoa verotetaan samojen periaatteiden mukaisesti.

Jotta sopimuksessa tarkoitettu liikennekokeilu voisi käytännössä toteutua, sopimuksen mukaista liikennettä harjoittavilta ajoneuvoilta ei

tulisi kantaa tuontiveroja. Tällaisen ajoneuvon käyttö kabotaasiliikenteeseen on siinä määrin lyhytaikaista, että tuontiverojen määrä huomioon ottaen kabotaasiliikenteen harjoittaminen ei ole taloudellisesti mahdollista eikä kabotaasiliikennekokeilu voisi toteutua. Sopimuksesta käydyissä neuvotteluissa osapuolet ovat tämän vuoksi ilmoittaneet mahdollistavansa ajoneuvoille verottoman maahantuonnin.

Suomessa kabotaasiliikenteessä olevia Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa rekisteröityjä ajoneuvoja koskevasta poikkeuksesta tuontiverotuksessa ehdotetaan säädettäväksi väliaikaisella lailla. Laki koskisi ainoastaan sellaisia kuorma-autoja niihin kytkettyine perävaunuineen, joille rekisteröintimaan viranomaisen on antanut luvan maan sisäisen liikenteen harjoittamiseen asianomaisissa pohjoismaissa. Tällainen lupa voidaan antaa vain edellä mainitun sopimuksen nojalla. Laissa säädettäisiin kyseisten ajoneuvojen tuontiverotuksesta muuten asiallisesti tulliverolain säännöksiä vastaavasti, mutta täydennettynä siten, että sopimuksen mukaisen kabotaasiliikenteen harjoittaminen ei johda tuontiverotukseen. Kuorma-autot perävaunuineen saataisiin tuoda tullialueelle väliaikaisesti tullitta, jollei ajoneuvon tuonti liity sen ostoon ulkomaalta. Kun ajoneuvon käyttö kabotaasiliikenteeseen päättyy, ajoneuvo olisi vietävä tullialueelta siten kuin tulliverolain 18 §:ssä säädetään. Menettely ja muutoksenhaku vastaisivat tullilain (573/78) ja tulliverolain säännöksiä. Pohjoismainen kabotaasiliikenteessä oleva ajoneuvo rinnastuisi siten tuontiverotuksessa tulliverolain 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin ulkomaanliikenteessä oleviin ajoneuvoihin. Laki ei koskisi erikseen maahan tuotavia perävaunuja.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia, koska ehdotetun verottoman tuonnin vaihtoehtona on se, että puheena olevia ajoneuvoja ei lainkaan tulisi maahan.

Kuorma-autoalalle pohjoismaisen kabotaasiliikenteen aloittaminen merkitsee kilpailun lisääntymistä. Suomessa rekisteröidyt kuorma-autot on hankittu kuljetusyrityksille liikevaihtoverollisina. Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa sen sijaan yritykset ovat voineet arvonlisävero-

tuksessa vähentää kaluston hankintahintaan sisältyneen veron. Suomessa rekisteröity kuorma-auto on siten verotuksellisesti jonkin verran epäedullisemmassa kilpailuasemassa kuin mainituissa maissa rekisteröity ajoneuvo.

Kolmen pohjoismaan ajoneuvojen yhteenlaskettu kabotaasiliikenne vastaisi 125 ajoneuvovuotta. Tämä määrä kabotaasiajoneuvojen liikennettä jakautuu kuitenkin sopimuksessa mukana olevien pohjoismaiden osalle. Toistaiseksi ei ole tarkemmin arvioitavissa, miten kabotaasiliikenne jakautuisi eri maissa tapahtuviin kuljetuksiin eikä myöskään sitä, mikä käyttöaste sopimusten mukaisilla kuljetusluvilla olisi. Myös Suomessa rekisteröidyt ajoneuvot saisivat mahdollisuuden kilpailla sopimuksen mukaisesti muiden sopimusmaiden kuljetusmarkkinoilla. Esityksen taloudelliset vaikutukset esimerkiksi kuorma-autoalan työllisyyteen eivät siten ole vielä tarkemmin arvioitavissa.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992.

Kabotaasiliikennettä koskeva verotusjärjestely on tarpeen Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä solmittavan tieliikenteen vapauttamista koskevan sopimuksen voimassa olon ajan. Sopimus on tarkoitettu olemaan voimassa kahden vuoden ajan 1 päivästä tammikuuta 1992, tai jolleivät osapuolet ole sanottuun päivään mennessä hyväksyneet sopimusta, 30 päivän kuluttua sopimuksen hyväksymisestä. Jotta voitaisiin varautua kabotaasiliikenteen mahdolliseen laajentumiseen muun muassa ETA-sopimuksen johdosta, olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista säätää pohjoismaiseen kabotaasikokeiluun liittyvistä verojärjestelyistä ensi vaiheessa ainostaan vuoden 1992 loppuun voimassa olevalla lailla. Lain voimassaolon jatkamisesta vuoden 1992 jälkeen annettaisiin tarvittaessa esitys vuoden 1992 aikana.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräiden väliaikaisesti maahan tuotujen ajoneuvojen tullittomuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa rekisteröityyn kuorma-autoon ja siihen kytkettyyn perävaunuun, jota käytetään ajoneuvon rekisteröintimaan viranomaisen antaman maan sisäiseen liikenteeseen oikeuttavan kuljetusluvan nojalla liikenteeseen Suomessa taikka tavaroiden kuljetukseen Suomeen tai Suomesta.

2 §

Maahantuonti

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu ajoneuvo saadaan tuoda tullialueelle väliaikaisesti tullitta ja muita veroitta, jollei ajoneuvon tuonti liity ajoneuvon ostoon ulkomaalta.

3 §

Maastavienti

Kun ajoneuvon käyttö 1 §:ssä mainittuun tarkoitukseen on päättynyt, ajoneuvo on vietävä tullialueelta noudattaen, mitä tulliverolain (575/78) 18 §:ssä väliaikaisesti tullitta tullialueelle tuodusta tavarasta säädetään.

4 §

Erinäiset säännökset

Ajoneuvon maahantuonnin ja maastaviennin yhteydessä suoritettavasta tulliselvityksestä ja muutenkin on, jollei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä tullilaissa (573/78) ja tulliverolaissa tai niiden nojalla väliaikaisesti tullitta tullialueelle tuodusta tavarasta säädetään.

5 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta noudattaen, mitä tullilaissa säädetään.

6 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1991. Laki on voimassa 31 päivään joulukuuta 1992.

Lakia sovelletaan ajoneuvoihin, jotka tuodaan maahan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen ja joiden käyttö 1 §:ssä tarkoitettuun liikenteeseen päättyy viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1992.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

